

Vergaderjaar 2018-2019

31 066

Belastingdienst

Nr.

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld .. 2019

De vaste commissie voor Financiën heeft over de brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 maart 2019 over zijn toezeggingen, gedaan tijdens het plenaire debat op 21 maart 2019 over het evaluatierapport over het onterecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen (Handelingen II 2018/19, nr. 65), over o.a. gemaakte kosten voor inschakeling van de Landsadvocaat in het CAF-11 dossier (Kamerstuk 31 066, nr. 479) de navolgende vragen ter beantwoording aan de staatssecretaris voorgelegd.

De vragen zijn op 14 mei 2019 aan de staatssecretaris gezonden en bij brief van ... beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De adjunct-griffier van de commissie,

Nr. Vraag

Vooraf: alle cijfers zijn nu in analyse i.v.m. het feit dat naast de 235 ouders van wie de KOT in 2014 is gestopt, er nog 67 ouders zijn die wel in eerdere jaren klant waren van het gastouderbureau. Ook bij hen is in sommige gevallen KOT van eerdere jaren teruggevorderd. Het totale aantal van 302 ouders is in het CAF 11 onderzoek betrokken. De betreffende passages zijn hieronder geel gearceerd.

Uitleg geven over verschil met 235: i.r.t. kamerbrief in oktober 2018? Verder tot KOT 2014 beperkt?

1. **Zijn de signalen die de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) in 2013 en 2014 aan de Belastingdienst heeft doorgegeven, vervat in openbare inspectierapporten?**
Nee, deze signalen zijn niet openbaar.

2. **Wie zullen er van de kant van het ministerie van Financiën en/of de Belastingdienst aanwezig zijn bij het gesprek met de gedupeerde ouders? Klopt het dat de landsadvocaat ook bij de gesprekken aanwezig is?**

[] heeft op 15, 17 en 22 mei samen met MT-leden van de Belastingdienst/Toeslagen gesprekken gevoerd met betrokken ouders. Bij deze gesprekken waren ook mediators, werkzaam bij de Belastingdienst, aanwezig. De Landsadvocaat is niet betrokken dan wel aanwezig geweest bij deze gesprekken.

3. **Bij wie kan een medewerker van de Belastingdienst het melden als hij/zij erachter komt dat de Belastingdienst onrechtmatig handelt, bijvoorbeeld door het achterhouden van stukken van een belastingplichtige. Wat voor een bescherming hebben klokkenluiders bij de Belastingdienst?**

Voor een medewerker zijn er diverse mogelijkheden om melding te doen in het geval van een (vermoeden van) onrechtmatig handelen door de Belastingdienst.

- Een medewerker kan dit melden bij zijn leidinggevende, een hiërarchisch hoger geplaatste leidinggevende, een daartoe ingericht meldpunt van de belastingdienst of bij de vertrouwenspersoon van de Belastingdienst. Ook kunnen medewerkers terecht bij het Centraal Meldpunt Integriteit Belastingen.
- Daarnaast is de onafhankelijke Tijdelijke commissie Integriteit Belastingdienst ingesteld, waar de medewerker onder meer terecht kan met een vermoeden van een onbehoorlijke handelwijze of nalaten die het goed functioneren van de Belastingdienst in geding brengt. De medewerker wordt gelegenheid geboden veilig en (vroeg)tijdig te melden zodat op tijd iets met signalen kan worden gedaan.

Naast bovengenoemde specifieke afspraken binnen de Belastingdienst is er ook een Rijksbrede procedure waar medewerkers gebruik van kunnen maken, het Huis voor Klokkenluiders.

4. **Hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst zijn gestraft (bijvoorbeeld door op non-actief te zijn gezet), omdat zij wel de waarheid in het Combiteam Aanpak Facilitators-11 (CAF-11) dossier vertelden? Kunt u hierover een uitgebreide toelichting geven?**

5. **Hoeveel ambtenaren van de Belastingdienst zijn gestraft omdat zij stukken achterhielden bij de rechter of omdat zij zich niet aan de wetten hielden (zoals de Algemene wet bestuursrecht(Awb))?** Kunt u een uitgebreide toelichting geven?

Ik kan geen uitspraken doen over individuele casussen. Voor algemene informatie over integriteitsschendingen, verwijs ik u naar de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2018¹.

6. **Hoeveel geld heeft de Belastingdienst betaald als tegemoetkoming aan ouders tot nu toe?**

Als gevolg van overschrijding van de redelijke termijn is, aan 58 ouders die betrokken zijn bij de CAF-11 zaak, schadevergoeding uitgekeerd, is. In totaal gaat dit om € 48.520. Omdat er nog procedures lopen kan dit bedrag nog toenemen.

7. **Kent u ook maar een andere zaak waarbij de overheid**

- door de Hoge Raad veroordeeld is voor het achterhouden van stukken;
 - door de Raad van State op de vingers getikt is (zeer recentelijk) voor de gang van zaken;
 - door de Nationale ombudsman scherp veroordeeld is;
 - door de Kinderombudsman op de vingers getikt is;
 - door de Kamer op het matje geroepen is; en
 - de zaak nog steeds niet netjes is opgelost met de betrokken burgers?
- Zo ja, welke? Zo nee, waarom heeft u nog steeds de zaken niet netjes opgelost met de ouders?

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/05/01/jaarrapportage-bedrijfsvoering-rijk-2018>

In mijn brief aan uw Kamer van 21 maart jl. heb ik aangegeven dat een uniek kenmerk van de CAF-11 zaak is dat ik externe signalen over onzorgvuldige behandeling van de Raad van State, de Nationale ombudsman, uw Kamer en Autoriteit Persoonsgegevens afhandeling van ouders heb ontvangen. Teneinde het dossier van CAF 11 af te kunnen ronden vraag ik de commissie Donner om advies.

8. Wat heeft de Belastingdienst tot nu toe geleerd van de CAF-11 zaak?

In mijn brieven van 11 oktober² en 28 november 2018³ heb ik uw Kamer meegenomen in wat de Belastingdienst heeft geleerd van de CAF-11 zaak en welke verbetermaatregelen zijn en worden getroffen. De commissie Donner zal mogelijk nog aanvullende aanbevelingen geven.

9. Hoeveel burgers zijn onder CAF-11 geselecteerd?

10. Hoeveel burgers die onder CAF-11 zijn geselecteerd, waren in 2014 klant van het gastouderbureau in kwestie?

11. Van hoeveel burgers van het betreffende gastouderbureau is in 2014 de kinderopvangtoeslag stopgezet? Hoeveel burgers van het betreffende bureau zijn in 2014 geblokkeerd? Tot wanneer heeft de blokkade geduurd?

Er waren 302 burgers betrokken bij CAF 11. Per 1 september 2014 is het voorschot kinderopvangtoeslag 2014 van 235 burgers stopgezet, de overige 67 burgers hadden in 2014 geen kinderopvangtoeslag. Deze burgers waren in eerdere jaren wel klant van het betreffende gastouderbureau. Bij de initiële beoordeling daarvan heeft Toeslagen geconstateerd dat de meeste ouders geen recht hadden op kinderopvangtoeslag over 2012 tot en met 2014. Een groot aantal ouders heeft bezwaar gemaakt tegen het stopzetten van de toeslag. De afhandeling van die bezwaren heeft vervolgens erg lang geduurd, zie hierover ook mijn toelichting in mijn brief van 11 oktober² aan uw Kamer.

12. Hoeveel burgers van het betreffende gastouderbureau staan op een uitsluitlijst of een vergelijkbare soort lijst? Wanneer zijn deze burgers op een dergelijke lijst geplaatst? Is het plaatsen op dergelijke uitsluitlijsten aan de burgers gecommuniceerd of via een commissie gegaan? Hoe lang staan deze burgers op dergelijke lijsten?

De 235 burgers lijken er 302 te zijn met een kinderopvangtoeslag in 2012 t/m 2014⁴, zijn op een zogenaamde uitsluitlijst geplaatst. Hierover heeft geen communicatie plaats gevonden met ouders. Het is een dynamische lijst omdat er mensen af gaan en op komen. Als een burger op een uitsluitlijst staat kan hij nog wel een toeslag aanvragen of wijzigen. Deze aanvraag of wijziging wordt vervolgens handmatig behandeld. Op dit moment staat geen van de bij deze zaak betrokken burgers nog op een lijst.

13. Kunt u een overzicht geven van de aantallen klanten per gastouderbureau die naast klanten van het gastouderbureau in kwestie ook klant waren van de overige bureaus?

Gastouders kunnen bemiddeld worden door meerdere gastouderbureaus. In hoeveel gevallen dat hier van toepassing is, is in het gevraagde tijdbestek niet te beantwoorden.

14. Wat was de doelstelling van het CAF-11-team toen dit tot stand kwam?

15. Hoe kwam het CAF-11-team de mogelijke fraude met kinderopvangtoeslag op het spoor?

16. Welke stappen zijn door de Belastingdienst gezet om de aard en omvang van dit probleem helder te krijgen?

Het CAF team van de Belastingdienst heeft als doel fraude, gepleegd door facilitators, gestructureerd en zichtbaar in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. Zo spoort het team ook misbruik van toeslagen op. De CAF 11-zaak startte in 2013 na signalen van onder andere de GGD. Het CAF-team deed naar aanleiding van deze signalen onderzoek. Bevindingen van dit onderzoek waren een reden voor controle. Begin 2014 vonden er ongeveer 20 werkbezoeken plaats bij gastouders en het gastouderbureau. Geconstateerd werd dat de administratie van de gastouders en het gastouderbureau op veel punten inderdaad niet klopte. Bij controles van gastouders bleken kinderen vaak niet aanwezig te zijn. Dit versterkte

² <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/10/11/kamerbrief-kinderopvangtoeslag-caf-11-project>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/11/20/kamerbrief-voortgang-maatregelen-caf-11-project>

Met opmerkingen ; Waarschijnlijk lukt dit voor woensdag wel.

het vermoeden dat er ten onrechte kinderopvangtoeslagen waren verstrekt. De Belastingdienst besloot de toeslagvoorschotten van de 235 ouders die bij het bureau waren aangesloten, per 1 september 2014 stop te zetten. Ouders zijn indertijd uitgenodigd op het Belastingkantoor om de bewijstukken voor het recht op toeslag te overleggen. Veel ouders hebben daar gebruik van gemaakt en zijn rond 1 september 2014 langsgesproken. Op basis van de aangeleverde bewijstukken heeft de Belastingdienst de aanvraag opnieuw beoordeeld.

Met opmerkingen [] Check op aantallen en soort vraagbrieven, uiterlijk woensdag info.

17. Hoeveel gastouderbureaus zijn er in dit onderzoek in het vizier geweest? Welke gastouderbureaus waren dit?

In de CAF 11 zaak is een gastouderbureau betrokken. Daarbij is op te merken dat een deel van de ouders eerder klant waren van een gastouderbureau dat na faillissement is overgenomen door het betreffende gastouderbureau. [check per wanneer]. En enkele vraagouders maakten gebruik van een ander gastouderbureau met hetzelfde correspondentieadres en dezelfde contactpersoon als het betrokken gastouderbureau. Ik ga niet in op individuele kenmerken van deze gastouderbureaus.

Met opmerkingen [] tekst uit mail halen.

18. Hoeveel ouders namen in de onderzochte periode de diensten van deze onderzochte gastouderbureaus af?

19. Hoeveel van de ouders die de diensten van deze gastouderbureaus afnemen, zijn onderzocht op mogelijke fraude?

20. Zijn er ook ouders op fraude gecontroleerd die geen diensten afnamen van één van de onderzochte gastouderbureaus?

Zoals hierboven bij vraag 17 aangegeven, betreft het onderzoek in essentie één gastouderbureau. Er waren 302 vraagouders die in de periode 2012 t/m 2014 diensten afnamen. Deze vraagouders zijn allen meegenomen in het onderzoek.

21. Zijn er ook gastouderbureaus onderzocht waar geen fraude is geconstateerd?

Bij het onderzochte gastouderbureau zijn administratieve onregelmatigheden aangetroffen, tijdens het onderzoek naar vermoedens van georganiseerd misbruik. Er was geen sprake van (fiscale) onregelmatigheden waarvoor het gastouderbureau wettelijk verantwoordelijk is. De toeslagontvangers zijn verantwoordelijk voor een deugdelijke administratie van de opvang door de gastouders en het op basis daarvan aanvragen van toeslagen.

22. Wat waren de selectiecriteria om een gastouderbureau te onderzoeken?

Onderzoeken naar vermoedens van georganiseerd misbruik worden opgestart op basis van concrete signalen en niet op basis van risico selectie.

23. Zijn van elk gastouderbureau alle afnemende ouders onderzocht of vond er een selectie plaats? Zo ja, op basis van welke criteria werd deze selectie gemaakt?

Alle betrokken ouders zijn onderzocht, er is geen selectie gemaakt.

24. Hoe stelde het CAF-11-team vast of een ouder had gefraudeerd?

In de beantwoording van vraag 14 tot 16 is aangegeven hoe het proces liep om vast te stellen of er sprake was van oneigenlijk gebruik van toeslagen.

25. Wat waren de vervolgstappen wanneer het CAF-11-team vaststelde dat een ouder gefraudeerd had?

Als was vastgesteld dat er sprake was van oneigenlijk gebruik werd de toeslag niet opnieuw opgestart. Het uitbetaalde voorschot werd teruggevorderd. Hiervan kreeg de burger bericht. In het geval de burger bezwaar of beroep instelde, werd automatisch uitstel van betaling verleend.

26. Wat was de rol van zwarte lijsten in dit dossier? Hoe kwam zo'n zwarte lijst tot stand? Welke stappen ondernam de Belastingdienst wanneer een ouder op een zwarte lijst kwam?

Zoals ik ook aan uw Kamer heb toegelicht in het plenaire debat van 21 maart over dit onderwerp, werkt de Belastingdienst/toeslagen met lijsten, die bepalen of een aanvraag of wijziging van een aanvraag handmatig dient te worden beoordeeld. Als een burger op een lijst komt wordt de aanvraag of wijziging dus handmatig

beoordeeld. Plaatsing op een lijst verhindert niet dat de burger een aanvraag voor een toeslag kan doen of een wijziging kan doorgeven. Tevens beïnvloedt dit op geen enkele manier de rechten van burgers. Bij CAF 11 heeft de beoordeling echter te lang geduurd. De betrokken burgers, die vanuit het project allemaal op de lijsten geplaatst waren, hebben daardoor lang op een voorlopige of definitieve toekenning van de kinderopvangtoeslag moeten wachten.

27. Welke informatie werd verstrekt aan de ouders bij wie fraude met de kinderopvangtoeslag werd vastgesteld?

28. Welke informatie werd ouders verstrekt die zijn onderzocht in het kader van mogelijke fraude, maar bij wie geen fraude werd vastgesteld?

Na beoordeling van de aangeleverde documenten kregen ouders te horen of de toeslag ofwel opnieuw werd toegekend ofwel dat de informatie onvolledig was. Belastingdienst/Toeslagen heeft onvoldoende duidelijk gemaakt welke informatie nog ontbrak.

29. Wat was de handelingswijze van de Belastingdienst/Toeslagen wanneer een ouder bezwaar maakte tegen het terugvorderen van de toeslag?

Na de indiening van een bezwaarschrift tegen de opgelegde terugvordering vindt een heroverweging plaats op de in het bezwaarschrift aangevoerde gronden. Dit resulteert vervolgens in een beslissing op bezwaar. Wanneer het bezwaar ongegrond was, is in de beslissing op bezwaar aangegeven dat de burger de mogelijkheid had om in beroep te gaan. In de CAF 11 zaak heeft de behandeling van bezwaren vaak te lang op zich laten wachten.

30. Hoeveel van de onderzochte ouders zijn door het CAF-11-team aangemerkt als fraudeur?

31. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders hebben bezwaar gemaakt tegen dit besluit?

In de zaak CAF 11 zijn de ouders niet als fraudeur aangemerkt. In de beantwoording hierna [geen](#) uit de aantallen ouders die in de CAF 11 zaak betrokken waren, bijgeen enkele van de ouders die fraude vaststelde. In de CAF 11 zaak zijn 165 bezwaren ingediend. [check, sommige ouders hebben meerdere bezwaren ingediend]

32. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders hebben de te veel ontvangen toeslag zonder bezwaar terugbetaald?

Van de betrokken 302 ouders in de CAF-11 zaak hebben er x geen bezwaar gemaakt op de terugvordering.

33. Wat is het totaalbedrag in deze zaak dat teruggevorderd is aan kinderopvangtoeslag?

In totaal is in deze zaak ongeveer x miljoen euro teruggevorderd bij de ouders over de jaren 2012 t/m 2014.

34. In welke gevallen werden er extra kosten aan de als fraudeur aangemerkte ouders in rekening gebracht, als aanmaningen, boetes of rente? Verandert dit het totaalbedrag dat ouders hebben betaald vanwege het terugvorderen van de kinderopvangtoeslag?

In de CAF-11 zaak zijn er kosten voor een aanmaning of dwangbevel in rekening gebracht als er niet is betaald, te laat is betaald en indien er niet wordt voldaan aan een betalingsregeling. De kosten voor aanmaning en dwangbevel vloeien voort uit de [Invorderingswet-wet](#). Dit geldt ook voor de rente. Dit is volgens huidige wet- en regelgeving. [Boetes worden nog uitgezocht](#).

35. In hoeveel van de onderzochte gevallen heeft een herbeoordeling van de Belastingdienst de terugvordering van een eerder als fraudeur aangemerkte zaak laten vervallen?

36. In hoeveel gevallen heeft de Belastingdienst als gevolg van de herbeoordeling de onterecht teruggevorderde kinderopvangtoeslag, weer naar de ouders overgemaakt? Welk totaalbedrag is hiermee gemoeid?

Antwoord op 35 en 36 samen. Analyse op terugvordering teruggedraaid en toeslag opnieuw opgestart vóór bezwaarfase.

- 37. Hoeveel van de als fraudeur aangemerkte ouders zijn naar de rechter gegaan? Hoeveel van deze zaken heeft de Belastingdienst gewonnen?**

Aantal, check voor 302/235 en consistentie met Vragen Omtzigt. Gegevens zijn binnen, analyse uiterlijk maandag met

- 38. In hoeveel gevallen is de Belastingdienst door de rechter gesommeerd de onrecht teruggevorderde kinderopvangtoeslag weer naar de ouders over te maken? Welk bedrag is hiermee gemoeid?**

Van de x ouders blijken er, tot nu toe, 145 recht op kinderopvangtoeslag te hebben. Afhankelijk van iedere individuele situatie is een bedrag uitbetaald of verrekening. Hiervan zijn 50 burgers in beroep gegaan.

Meenemen met antwoord op 37, maandag met

- 39. Hoeveel capaciteit heeft de Belastingdienst op het CAF-11-team zitten, in fte per jaar?**

- 40. Hoeveel fte werken binnen de Belastingdienst aan de inhoudelijke behandeling van vragen, klachten en bezwaren van burgers in de CAF-11-zaak?**
Doordat door de Belastingdienst/Toeslagen geen tijd op dossierniveau wordt bijgehouden, is het niet mogelijk om aan te geven hoeveel fte specifiek met het CAF 11 dossier bezig is.

- 41. Kunt u de uitkomst delen van de gesprekken die u naar aanleiding van het Kamerdebat van 21 maart 2019 over het onrecht terugvorderen van kinderopvangtoeslagen heeft gevoerd met de gedeputeerden?**

In de Kamerbrief van heden, 29 mei 2019, wordt een toelichting gegeven op het verloop van deze gesprekken.

- 42. Kunt u aangeven hoe het kan dat er onbekende Burgerservicenummers (BSN) binnen de selectie zijn gevallen en wat dat betekent voor de vervuiling van de lijst en daarmee de foutpercentages?**

Dit is niet gebeurd. Na onderzoek is gebleken dat alle vraagouders op enige manier gelinkt zijn aan het betrokken gastouderbureau.

Met opmerkingen Analyse voor woensdag, dan aantal noemen

- 43. Wanneer wordt deze omissie hersteld?**

Zie antwoord op vraag 42.

- 44. Wat is het huidige takenpakket van het CAF-11-team? Verricht het CAF-11-team nog actief onderzoek naar fraude met de kinderopvangtoeslag en onder welke voorwaarden? Is de werkwijze van het CAF-11-team veranderd sinds het opzetten daarvan?**

De Belastingdienst heeft een CAF-team. Het project CAF11 is hier een onderdeel van. Vanaf de start in 2013 is het proces rondom CAF-zaken doorontwikkeld. In 2016 is de werkwijze van de Belastingdienst aangepast, zodat toeslagen in geen geval worden stopgezet voordat nadere informatie bij ouders is opgevraagd, zoals dit bij de ouders uit de CAF11 zaak wel is gebeurd. Over de aanpassing van deze werkwijze heb ik uw Kamer geïnformeerd in mijn reactie op het rapport van de Nationale ombudsman in 2017. Daarnaast wordt, zoals ik ook in mijn brief van 18 oktober 2018 aan uw Kamer heb aangegeven, momenteel gewerkt aan diverse verbetermaatregelen⁴.

- 45. Welke andere CAF-zaken heeft de Belastingdienst momenteel lopen?**

- 46. Hoeveel fte zijn in totaal met de uitvoering van deze CAF-zaken gemoeid?**

Op dit moment lopen er 16 CAF-zaken die gerelateerd zijn aan Belastingdienst/Toeslagen.

⁴ Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 434

Doordat door de Belastingdienst/Toeslagen geen tijd op dossierniveau wordt bijgehouden, is het niet mogelijk om aan te geven hoeveel fte specifiek met uitvoering van CAF-zaken bezig zijn.

47. Welk totaalbedrag hebben de CAF-teams tot nu toe terug weten te vorderen als gevolg van welke onderzoeken?

Er is geen overzicht van alle terugvorderingen van alle CAF-zaken. Na onderzoek door het CAF-team vindt de verdere afwikkeling in reguliere teams van de Belastingdienst plaats.

48. Klopt het dat niet alle burgers die op een uitsluitlijst stonden dit wisten?

Ja, dat klopt.

49. Klopt het dat burgers jarenlang op uitsluitlijsten stonden, terwijl ze hier niet op hoorden te staan en dat ook medewerkers van de Belastingdienst dit vonden?

Het klopt dat burgers jarenlang op lijsten stonden en handmatig beoordeeld zijn, terwijl daar geen concrete aanleiding meer voor was. Op dit moment staat geen van de bij deze zaak betrokken burgers meer op een lijst.

50. Welke kosten-batenanalyse is er gemaakt voor het inzetten van de landsadvocaat?

Zoals ik u in mijn Kamerbrief van 11 oktober 2018 heb aangegeven is naar aanleiding van eerdere vragen van het lid Omtzigt over de uitleg van artikel 8:42 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) besloten de Landsadvocaat in te schakelen. De Landsadvocaat is gevraagd 'alle op de zaak betrekking hebbende stukken', te beoordelen, en of al deze stukken in CAF11-beroepszaken aan de rechter zijn verstrekt. Uit oogpunt van transparantie en de behoefte aan een onafhankelijk juridisch oordeel, heb ik de Landsadvocaat gevraagd zich met deze zaak bezig te houden.